

Mottagare
Kommunstyrelsen

Handlingsplan för suicidprevention

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till kommunledningsutskottet för beslut i kommunstyrelsen

- Handlingsplan för suicidprevention antas.

Kommunstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Kommundirektör

Britt-Marie Lundberg-Björk
Chef stöd- och servicekontoret

Sammanfattning

I april 2020 fick enheten för juridik och utredning i uppdrag av kommunledningsgruppen att ta fram en handlingsplan för suicidprevention med utgångspunkt i det nationella handlingsprogrammet för suicidprevention som antogs av riksdagen 2008. Ett förslag till handlingsplan har arbetas fram.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Varje år tar cirka 1 500 personer sitt liv i Sverige.¹ Den nationella statistiken visar att suicidtalerna minskar i den totala befolkningen men att de tenderar att öka bland unga personer. Suicidhandlingar är den yttersta konsekvensen av ett stort lidande som kan ha orsakats av svår sjukdom, såväl psykisk som fysisk, eller av olika trauman och drabbande livshändelser. Det innebär inte enbart ett

¹ 2019 Nationellt centrum för suicidforskning och prevention (NASP) Rekommendationer för suicidpreventiva insatser på befolkningsnivå

lidande för den suicidnära personen utan också för dennes familj och andra närstående.

Nationellt Centrum för Suicidforskning och Prevention (NASP) uppmärksammar det potentiellt ökande antalet självmord och självsador som kan följa Coronapandemins (COVID-19) efterverkningar på samhällsnivå. Riskerna är kopplade till exempelvis de sociala, ekonomiska och vårdrelaterade konsekvenser som pandemin har fått, och fortsättningsvis kommer att få.

Uppdraget

I april 2020 fick enheten för juridik och utredning i uppdrag av kommunledningsgruppen att ta fram en handlingsplan för suicidprevention med utgångspunkt i det nationella handlingsprogrammet för suicidprevention som antogs av riksdagen 2008.

Ett förslag till handlingsplan har arbetas fram. De aktiviteter som föreslås i handlingsplanen tar utgångspunkt i den nulägeskartläggning och behovsinventering som genomförts och kopplas ihop med det nationella handlingsprogrammet mot suicid. Kartläggningen har fokuserat på hur det suicidpreventiva arbetet ser ut idag, vilka utvecklingsbehov som finns och hur det suicidpreventiva arbetet kan förstärkas.

Det övergripande syftet med handlingsplanen är att förebygga suicidförsök och minska antalet suicid i Tyresö kommun. Ingen person ska behöva hamna i en sådan situation att suicid upplevs som den enda utvägen. Handlingsplanen ska tydliggöra kommunens ansvar för det suicidpreventiva arbetet, samt skapa förutsättningar för ett strukturerat och kontinuerligt självmordsförebyggande arbete. Syftet är också att öka medvetenheten om riskgrupper och bakgrundsfaktorer till suicid, för att bättre kunna uppmärksamma personer som kan befinna sig i riskzon.

Handlingsplanen riktar sig till alla inom kommunen som i sitt yrke möter personer med psykisk ohälsa och risk för suicid eller som möter anhöriga till personer med risk för suicid. Handlingsplanen belyser även suicid och psykisk ohälsa ur ett arbetsmiljö- och medarbetarperspektiv.

Handlingsplanen består av två delar där del 1 utgör bakgrund, beskriver kunskapsläget kring suicidprevention och förekomst av suicid på lokal, regional och nationell nivå. Del 2 utgör en kommunövergripande handlingsplan med prioriterade områden och åtgärdsförslag för att förebygga suicidförsök och minska antalet suicid i Tyresö kommun.

Överenskommelse psykisk hälsa och suicidprevention

Den 31 januari 2020 beslutade Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och socialdepartementet om överenskommelsen *Insatser inom området psykisk hälsa*

2020. Överenskommelsen omfattar stimulansmedel till kommuner och regioner för att främja psykisk hälsa, tidigt möta psykisk ohälsa och ge effektiv vård och stöd till personer med allvarlig problematik.

En del av dessa medel är länsgemensamma och riktade för att stärka det kunskapsbaserade suicidpreventiva arbetet på lokal nivå. I den länsgemensamma satsningen ingår konsultativt stöd från Nationellt Centrum för suicidforskning och prevention, NASP, i arbetet med att ta fram en handlingsplan för suicidprevention. Tyresö har tagit del av denna satsning.

Finansiering av de aktiviteter/åtgärder som föreslås i handlingsplanen för suicidprevention kan huvudsakligen utgöras av ordinarie budget eller statliga stimulansmedel. Om beslut fattas även fortsättningsvis om statliga stimulansmedel riktade till insatser inom psykisk hälsa som Tyresö kommun får ta del av, kan delar av dessa användas för att finansiera åtgärdsförslagen. I annat fall kan finansieringen behöva ses över. Vissa av åtgärderna är av engångskaraktär medan andra är återkommande. Flera av förslagen handlar om kompetenshöjande insatser vilket förutsätter att verksamheterna har kapacitet att avsätta tid för detta.

En prövning av barnets bästa har inte genomförts då handlingsplanen bedöms vara uppenbart till barnens bästa.

Ärendet har remitterats till berörda förvaltningar. Kommunala rådet för funktionshinderfrågor (KRF) och kommunala pensionärsrådet (KPR) har fått ta del av ärendet och inbjudits att lämna synpunkter. Ärendet har beretts vid KPR:s sammanträde den 26 november 2020, protokoll bifogas till ärendet. Från KRF har en av representanterna återkopplat via rådets sekreterare att det är positivt att en handlingsplan formuleras för kommunen men att det saknas text om vikten av fysisk aktivitet för den psykiska hälsan. Synpunkten har beaktats och arbetats in i handlingsplanen under avsnitt om risk- och skyddsfaktorer.